

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

GEORGES BATAILLE

Madam Edwarda*

Türkçesi: Yaşar Avunç

*SEL YAYINCILIK

GECEYARISI KİTAPLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GEORGES BATAILLE

Madam Edwarda*

Türkçesi: Ayberk Erkay

“Her şeyden
korkuyorsan eğer,
Bu kitabı oku, ama
önce beni dinle:
Gülüyorsan, sebebi
korkuyor olmandır.
Kitap sana cansız
bir şey gibi görünür.
Olabilir.
Ama yine de, olur ya
Okuma bilmiyorsan
eğer... korkman mı
gerekir?..”

* **SEL** YAYINCILIK

GECEYARISI KİTAPLARI

GEORGES BATAILLE
*MADAM EDWARDA**

***SEL** YAYINCILIK / GECEYARISI KİTAPLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

***SEL YAYINCILIK**
Kuloğlu Mahallesi, Turnacıbaşı Caddesi,
No: 17, Beyoğlu – İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

<http://www.selyayincilik.com>
e-posta: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19/1
Cağaloğlu – İstanbul
e-posta: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

***SEL YAYINCILIK: 1051**
Geceyarısı: 57
ISBN 978-605-772-873-9

**MADAM EDWARDA
GEORGES BATAILLE**

Türkçesi: Yaşar Avunç

Özgün Adı: Madame Edwarda

© Pauvert, département de la Librairie Librairie Arthème Fayard, 1956, 2000
© Sel Yayıncılık, 2017

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sanıcı

Editör: Işık Ergüden

Yayına hazırlayan: Sanem Işıl Aytuğ

Kapak tasarımı: Gülay Tunç

Kapak uygulama: Aslı Sezer

Sayfa tasarımı: İklim Yılmaz

Birinci Baskı: Eylül, 2020

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 44865

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GEORGES BATAILLE

MADAM EDWARDA

Türkçesi: Yaşar Avunç

Yayıncının Notu

Kitapların en aykırısı, en güzelidir nihayetinde; belki de en dokunaklısı... Bu da kelimenin tam anlamıyla korkunçtur.

Maurice BLANCHOT

Georges Bataille, *Madam Edwarda*'yı Pierre Angélique mahlasıyla 1941 ve 1945 yılında –bir yayınevinde el altından yaklaşık elli nüsha kadar bastırarak– yayınladı. Kitap yine aynı mahlasla – kaleme aldığı önsözde gerçek ismini kullanmayı kabul eden yazarın imzasıyla– 1956 yılında ilk baskısını yaptı. Georges Bataille o dönemde hâlâ Orléans Kütüphanesi'nde çalışmaktaydı ve memuriyet ona, takdir edersiniz ki, “ahlakî kitaplar aracılığıyla yermek” açısından, ortaya çıkabilecek muhtemel davalara uygun bir meslekmiş gibi görünmüyordu.

Aradan on yıl geçti. Georges Bataille öldü; *Madam Edwarda*'nın on beş bin nüshası, birer birer okurlarıyla buluştu. Artık hiçbir şey bu ince kitabın kapağında yer alan ve yarattığı etkiyle giderek daha fazla insana ulaşan bu isim karşısında duramıyordu.

Madam Edwarda'nın yeniden baskısıyla aynı dönemde, daha önce yayınlanmamış bir kitap daha sunuyoruz: *Annem*. Georges Bataille *Annem*'i, içersine *Charlotte d'Ingerville* ve *Erotizm Üzerine Paradoks*'u da dahil ederek, *Madam Edwarda*'nın hemen ardından yayınlanmak üzere, tek bir kitap olarak tasarlamıştı. *Annem* için kaleme aldığımız "Yayıncının Notu"nda nihayete ermemiş bu girişime dair ayrıntılar sunuyoruz.

Önsöz

Ölümden daha korkunç bir şey yoktur ve en büyük güç gerektiren meşgale ölümdür.

HEGEL

Madam Edwarda'nın yazarı kitabının ciddi-yetine bizzat kendisi dikkat çekmiştir. Yine de, cinsel yaşam temalı yazıları hafife almayı âdet haline getirdiği için bu konu üstünde durmanın faydalı olacağını düşünüyorum. Kitapta herhangi bir değişiklik yapmayı umduğum –ya da böyle bir niyetim olduğu– için değil. Ama önsözümü okuyan okurun kısa süre de olsa zevk (o zevk ki aşk oyunlarında çılgınca yoğunluğa ulaşır) ve acıya (ölüm acıyı yatıştırır, doğru, ama önce acıların en beterini yaşatır) ilişkin geleneksel bakışa kafa yormasını istiyorum. Koşulların bir araya gelmesi bizi insana (insanlığa) dair, hem sonsuz zevkten hem de sonsuz acıdan uzaklaşmış bir imge yaratmaya sevkeder: Kimi en yaygın yasaklar cinsel yaşamla, kimileri de ölümle ilgilidir, öyle ki gerek cinsel yaşam gerekse ölüm, dine bağlı kut-

sal bir alan oluşturur. En büyük zorluk yalnızca varlığın yok oluşunun koşullarına ilişkin yasaklar ciddi bir görünüme ulaştığında ve ortaya çıkış – tüm genetik etkinlik– koşullarına ilişkin yasaklar hafife alındığında başladı. Çoğunluğun köklü yönelimine karşı çıkmak niyetinde değilim: Bu yönelim insanı üreme organlarıyla dalga geçmeye zorlayan yazgıyı ifade eder. Ama zevk ve acı karşıtlığını belirten bu küçümseme (acıyla ölüm saygıyı hak eder, oysa zevk gülünçtür ve küçük görülmeye mahkmdur) ikisi arasındaki temel yakınlığın da altını çizer. Böylesi küçümser bir gülümseme saygı görmez artık, nefret göstergesidir. O gülümseme ciddiyetten uzaklaşıldığında insanı tiksindiren bir görünüm karşısında kabul ettiğimiz uzlaşma tutumudur. Aynı şekilde erotizm de, trajik biçimde vahamet olarak ele alındığında tam bir altüst oluşu simgeler.

Öncelikle cinsellik yasağının bir önyargı olduğunu, dolayısıyla bundan artık kurtulmak gerektiği iddiasının son derece boş ve bayağı nitelikte olduğunun altını çizmek isterim. Zevk gibi güçlü bir duyguya eşlik eden utanma, sıkılma duygularının bizatihi kendisi de akılsızlığın bir kanıtı değil midir? Sonunda her şeyi geride bırakıp hayvanlık, parçalayıp yutma, her türlü pisliğe karşı kayıtsız kalma çağına dönmemiz gerekiyor sanki.

Tüm insanlık duyarlılık ve zekânın da dahil olduğu, dehşet ve onu izleyen sevgi gibi büyük şiddet hareketlerinden doğmamış gibi. Ama sebebi patavatsızlık olan gülmenin karşısına hiçbir şey koymadan, kısmen de olsa yalnızca gülmenin sebep olduğu bir bakış açısına yeniden dönebiliriz.

Onur kırıcı bir cezalandırma biçimini haklı kılacak şey gerçekten de gülmedir. Gülme bizi bir yasaklama ilkesinin, zorunlu, kaçınılmaz utanma duygularını yasaklama ilkesinin, sağlam bir ikiyüzlülüğe, söz konusu olanın anlaşılmazlığına dönüştüğü yola sokar. Şakada en uç kural tanımazlığa erotizm gerçeğini ciddiye almanın –*trajik* gibi görmeyi demek istiyorum– reddi eşlik eder.

Erotizmin açıkça bir acı bilinciyle betimlendiği bu kısa kitabın önsözü, dokunaklı olmasını istediğim bir çağrı fırsatı benim için. Zihnin kendine yüz çevirmesi ve sanki kendine sırtını dönmesi, inatla kendi gerçeğinin karikatürüne dönüşmesi şaşırtıcı bir şey değil benim gözümde. İnsan yalan söyleme gereksinimi duyuyorsa eğer, eh, keyfi bilir! Belki onur sahibi insan da insan kalabalıkları içinde kaybolup gider... Ama sonuç olarak: Gözlerini açıp da *oluşanı*, *olanı* açıkça görme isteğiyle şiddetli ve hayranlık verici olarak birleşeni asla unutmayacağım. Sonsuz zevke dair hiçbir şey bilmeseydim, sonsuz acıya dair hiçbir şey bilmeseydim, *oluşanı* da bilemeyecektim!

Daha açık olalım. Pierre Angélique bize şöyle demeye çalıştı: Hiçbir şey bilmiyoruz ve zifiri karanlıktayız. Ama bizi aldatanı, üzüntümüzü, yani neşenin acıyla aynı şey olduğunu, ölümle aynı şey olduğunu bilmekten uzaklaştıranı görebiliriz hiç değilse.

Kahkahanın bizi uzaklaştırdığı, müstehcen alaycılığınsa ortaya çıkardığı şey sonsuz zevkle sonsuz acının özdeşliğidir: varlıkla ölümün özdeşliği, parlak bir perspektife açılan bilgiyle kesin karanlığın özdeşliği. Bu gerçeğe sonunda gülebileceğiz kuşkusuz; tiksindirici olabileni önemsemeksizin devam eden, ama bu kez de yaşayacağımız tiksintiyle bizi çökerten mutlak bir kahkaha atabileceğiz.

Doyuma ulaşırken kendimizi kaybettiğimiz o esrimeye son noktaya kadar gidebilmek için her zaman ona dolaysız bir sınır da koymalıyız. O sınır tiksintidir. O tiksintinin beni kendime getireceği âna yaklaşırken beni çılgınlığa uzanan bir nêşe haline getirebilir olan yalnızca başkalarının acısı ya da kendi acım değildir, ama arzuyla benzerliğini göremediğim bir tiksintinin şekli de yoktur. Tiksinti, an gelir, sevgi ile karışır diyemem ama sevgiyi bilinçaltına atamayıp yok edemezse sevgiyi güçlendirir de! Tehlike uyandırır, ama çok da değil; arzuyu da uyandırabilir. Yoksa esrimeye, uzak da olsa ölüm, yani bizi yok eden şey perspektifiyle ulaşamayız.

İnsanı hayvandan ayıran, kimi duyguların onu en derinden yaralaması, yok etmesidir. Bu duygular kişiye, yaşam biçimine göre değişir. Ama içimizde ölüm korkusuna yol açan kan görmek, kusmuk kokusu almak gibi durumlar, bazen acıdan daha acımasızca etki eden bir bulantı yaşatır. Aşırı baş dönmesine bağlı bu duygulara katlanamayız. Kimileri, zararsız bile olsa yılan dokunmaktansa ölmeyi yeğler. Ölümün, artık yalnızca yok olma değil, *her ne pahasına olursa olsun* yok olmamamız gerektiği halde *ister istemez* yok olduğumuz dayanılmaz hareket anlamına da geldiği bir alan vardır. İşte bu sonsuz sevinç ve adlandırılmaz ama harika ânı seçen tam da bu *her şeye rağmen*, bu *ister istemez* olandır. Bizi aşmayan, bizi *ister istemez* aşmayan, *her şeye rağmen* olmaması gereken hiçbir şey yoksa eğer, var gücümüzle yöneldiğimiz, ama var gücümüzle de ittiğimiz o *çılğın âna* ulaşamayız.

Yalnızca cinsel esrimeye özgü olmayan, çeşitli dinlerin mistiklerinin, her şeyden önce Hristiyan mistiklerinin aynı şekilde yaşadığı o çok şaşırtıcı aşkınlık olmasa, zevk hor görülen bir şey olurdu. Varlık bize varlığın *dayanılmaz* biçimde kendini aşmasıyla bahşedilmiştir; ölüm kadar da dayanılmazdır. Ve bu varlık madem ölümle verildiği gibi ölümle alındığına göre, onu ölüm *duygusu* içinde,

öldüğümüzü sandığımız o dayanılmaz anlarda aramalıyız, çünkü tiksinti ve neşenin eksiksizliği aynı âna rastladığında içimizdeki varlık artık yalnızca fazlalıktır.

Düşünce bile (derinlemesine düşünce) içimizde yalnızca aşırılıkla tamamlanır. Görme olanağını aşanı görmüyorsak eğer, esrimede doyuma ulaşmanın dayanılmaz hale gelmesi gibi görmenin dayanılmaz olduğunu görmüyorsak, düşünme olanağını aşanı düşünmüyorsak, gerçek, aşırılığın temsili dışında ne anlama gelir?..*

* Aşırılık temeli aşığına göre varlıkla aşırılığın bu tanımının felsefi açıdan temellenemeyeceğini eklediğim için özür dilerim: Aşırılık varlığın önce, her şeyden önce, her türlü sınırın dışında olduğu şeyin ta kendisidir. Varlık kuşkusuz sınırlar içinde de vardır: O sınırlar konuşmamızı sağlar (ben de konuşurum, ama konuşurken sözün yalnızca aklıma gelmeyeceğini değil, aklıma gelmediğini de unutmam). Yöntemli bir biçimde sıralanmış bu tümceler mümkündür; (büyük ölçüde mümkündür, çünkü aşırılık istisnadır; bu doğaüstü bir şeydir, mucizedir...) ve aşırılık sevgiyi belirtir – sevgiyi değilse tiksintiyi, olduğundan daha çok olan her şeyi belirtir, ama olanaksızlıkları önceden bellidir. Öyle ki, asla bağlı değilimdir; asla boyunduruk altına girmem, ama bulunduğum aşırılığa kaçmayan varlıkla yetinme olanaksızlığını kanıtlayacak olan yalnızca ölümün benden ayırdığı egemenliğimi saklı tutarım. Onsuz yazamayacağım bilgiyi reddetmiyorum, ama yazan bu el can çekişiyor ve adandığı bu ölümle yazarken kabul edilmiş sınırlardan kaçıp kurtuluyor (yazan elle kabul edilmiş, ama ölen elle reddedilmiş sınırlardan).

Bir ıgıkla kendi hoşgörsüzlüğüne gömölüp yok olan bu dokunaklı derinlemesine düşünmenin sonunda Tanrı'yı buluruz. Bu ılgın kitabın anlamı, aşırılığı budur; bu uzun öykü öz niteliklerinin bütünlüğünde Tanrı'nın kendisini ortaya koyar; ve bu Tanrı, onunla birlikte, tıpkı diğerleri gibi tam bir sokak kızıdır. Ama mistisizmin söyleyemediğini (söyleyeceği sırada gücü tükenir) erotizm söyler. Tanrı, tüm anlamlarında Tanrı'yı aşmak değilse eğer hiçbir şey değildir; bayağı varlık anlamında, tiksinti ve kokuşmuşluk anlamında; nihayet, hiçbir şey anlamında... Dile sözcükleri aşan sözcüğü, *Tanrı* sözcüğünü ona zarar vermeden ekleyemeyiz; kendini aşan bu sözcük dile eklenir eklenmez baş döndürücü bir hızla sınırlarını yok eder. Hiçbir şey karşısında geri adım atmaz, hiç umulmadık yerlerde ortaya çıkar: Kendisi bizatihi de muazzamdır. Bundan en ufak kuşkusu olan hemen susar. Ya da, çıkış yolu ararken ve kendi oyununa geldiğini bilerek onda kendini yok edebileni, Tanrı'ya benzer kılını, hiçliğe benzer kılını arar.*

* Bakınız, işte gülme sayesinde kafası, ruhu aydınlanan ve sınırın ne olduğunu bilmeyeni sınırlandırmama lütfunda bulunan birinin önerdiği ilk tanrıbilim. Siz ki felsefecilerin metinleri üstünde uzun süre çalışmış birisinizdir, coşkulu bir kafayla okuduğunuz günü kaydediniz! Bu insanları onlar tarafından anlaşılabilir bir şekilde olmasa da susturan kişi düşüncelerini nasıl açıklayabilir?

Bunların yanı sıra, tüm kitaplar arasında en uygunsuz kaçacak olanın bizi sevkettiği bu tuhaf yolda birkaç keşifte daha bulunabiliriz.

Örneğin tesadüfen mutluluğu keşfedebiliriz...

Tam da ölüm perspektifi içinde neşeyi bulabiliriz (nitekim karşıtı hüznün görünümü altına gizlenmiştir o).

Bu dünyada en önemli şeyin şehvet olduğunu düşünmeye eğilimli değilim asla. İnsan cinsel organıyla sınırlı değil çünkü. Ama ona gizini bu utanç verici organ öğretir.* Doyum zihnin kavrayabileceği zararlı perspektife bağlı olduğu için, hileye başvurarak tiksintiye olabildiğince az yaklaşmak, neşeye ulaşmaya çalışmak olasıdır. Arzuyu kışkırtan ya da son kasılmaya sebebiyet veren görüntüler genellikle kuşkuludur, karanlıktır: Amaçları tiksintiyse, ölümse eğer, bunu hep sinsice yaparlar. Sade'in bakış açısında bile ölüm ötekinin üstüne çevrilidir ve öteki her şeyden önce yaşamın çok hoş ifadesidir. Erotizmin alanı kurtuluş yolu olmaksızın hileye adanmıştır. Eros

* Zaten aşırılığın cinsel üretim ilkesinin ta kendisi olduğunu gösterebilirdim: Gerçekten de, koruyucu Tanrı yapıtında gizinin çözülebilir (anlaşılabilir) kalmasını istemiş! Insandan hiçbir şey esirgenebilir miydi? Topraktan yoksun kaldığını fark ettiği gün bile ona kendisini topraktan yoksun bırakanın Tanrı olduğu söylenmiş! Ama en yoksul insan bile çocuğunu lanetinden kurtardığında lanetleyerek, sınırını küçümseyerek, kendisinin Tanrı olduğunu lanetleyip söyleyerek bunun tadını çıkarır. Öyle ki, *yaratılma* çözümlenemez, aşıldığı için aşma inancından başka zihinsel harekete indirgenemez bir şeydir.

hareketine yol açan nesne olduğundan başka biri yerine koyar kendini. Öyle ki, erotizm konusunda haklı olanlar çilecilerdir. Çileciler güzelliğin şeytanın tuzağı olduğunu söyler: Gerçekten de yalnızca aşkın kaynağı güzellik; düzensizlik, şiddet ve kötülük gereksinimini hoş görülebilir kılar. Ben burada görünümüleri çoğalan ve yaşamı körü körüne aşmayı ölümün sınırlarına taşıyan, en şiddetlisini saf aşkın bize sinsice tanıttığı coşkunlukları ayrıntısıyla inceleyemem. Kuşkusuz, çilecilikteki cezalandırma kaba, kallesçe ve acımasızdır; diğer bir yandan ölümün gerçeğinden uzaklaşmamızı engelleyen sarsıntıyla da uyuşur. Cinsel aşka yalnızca tüm yaşamın sahip olduğu bir üstünlük atfetmek için sebep yok, ama ışığı tam da karanlığın çöktüğü noktaya tutmasaydık olduğumuz gibi, varlığın tiksintiye yansımından oluştuğumuzu nasıl bilecektik? Varlık *her ne pahasına olursa olsun* kaçması gereken o mide bulandıran boşluğa gömülseydi?..

Daha korkunç bir şey olamaz kuşkusuz! Kilselerin ana kapılarındaki cehennem tasvirleri ne kadar da gülünç görünüyor! Cehennem Tanrı'nın bize kendisi hakkında istemeyerek sunduğu zaıyf bir fikir! Ama sınırsız bir kaybın ölçüsünde de *varlık*'ın zaferiyle karşılaşyoruz – ki bu *varlık*'ın, ölümlülüğünü isteyen hareketle uyumu dışında hiçbir eksiği olmadı. Varlık kendini o korkunç

dansa bizzat davet eder, bu dansın senkopu dansın ritmidir ve yalnızca uzlaştığı tiksintiyi bilerek o dansı olduğu gibi kabul etmeliyiz. Eğer canımız istemiyorsa bundan daha acı verici bir şey yoktur. Ve o acı verici an hiçbir zaman eksik olmayacak: Aksi takdirde nasıl üstesinden geliriz? Ama ölüme, işkenceye, neşeye tamamen *açık varlık*, açık ve can çekişen, acı çeken ve mutlu varlık şimdi den donuk ışııyla görünüyor: Bu kutsal bir ışık. Ve varlığın çarpık ağzından çıkardığı, ama attığı çığlık sürekli sessizlikte kaybolmuş sonsuz bir *al-leluia* belki.

Georges BATAILLE

MADAM EDWARDA

Her şeyden korkuyorsan eğer,
bu kitabı oku, ama önce beni dinle:
Gülüyorsan, sebebi korkuyor olmandır.
Kitap sana cansız bir şey gibi görünür. Olabilir.
Ama yine de, olur ya,
okuma bilmiyorsan eğer... korkman mı gerekir?..
Yalnız mısın? Üşüyor musun?
Insan, “bizzat sen” ne kadar budala ve çıplaktır,
bilir misin?

VAROLUŞ KORKUM SONUNDA MUTLAK
EGEMEN OLDU. ÖLMÜŞ
EGEMENLİĞİM SOKAKTA.
ANLAŞILAMAZ –ÇEVRESİNDE BİR MEZAR
SESSİZLİĞİ– KORKUNÇ BİR ŞEYİN
BEKLENTİSİYLE BÜZÜLÜP SAKLANMIŞ
– AMA YİNE DE HÜZNÜ HER
ŞEYLE DALGASINI GEÇİYOR.

Bir sokağın köşesinde kaygı, pis ve baş döndürücü bir kaygı beni perişan etti (belki tuvalet merdivenlerinde iki kaçak kız gördüğüm için). Böyle anlarda kusma isteği duyarım. Soyunmalı ya da gözetlediğim kızları soymalıyım: Çirkin bedenlerin ılıkılığıyla rahatlayabilirdim. Ama en acınası çareye başvurdum: Tezgâhtan bir Pernod isteyip yuvarladım; o bar senin bu bar benim gezip durdum, ta ki...

Gece iyice bastırmıştı.

Poissonnière Kavşağı'ndan Saint-Denis Sokağı'na uzanan bu seçkin sokaklarda aylak aylak dolaşmaya başladım. Yalnızlık ve karanlık sarhoşluğumun hakkından geldi. Issız sokaklarda gece çıplaktı ve onun gibi soyunmak istedim:

Pantolonumu çıkarıp koluma aldım; gecenin serinliğini bacaklarımda yoğunlaştırmaktı niyetim, esritici bir özgürlük beni alıp götürüyordu. Kendimi büyümüş hissediyordum. Dikleşmiş cinsel organımı elimde tutuyordum.

(Konuya girmek güç geliyor. Bundan kaçınıp “gerçeğe yakın” kalabilirdim. Dolambaçlı yollara başvurmak işime gelirdi. Ama bu iş böyledir işte, başlangıç dolambaçsızdır. Devam ediyorum... Daha güç...)

Bir gürültü olunca kaygılanıp yeniden pantolonumu giydim ve Les Glaces’a yollandım: Orada ışığa yeniden kavuştum: Madam Edwarda bir sürü kızın ortasında çıplaktı, yorgunluktan dili sarkmıştı. Benim zevkime göre çok hoştu. Onu seçtim. Gelip yanıma oturdu. Garsonun sorusunu yanıtlayacak zamanı ancak buldum; Edwarda’ya yapışmıştım, o da kendini bıraktı: Dudaklarımız marazi bir öpüşmeyle birleşti. Salon erkek ve kadınlarla tıklım tıklımdı; oyun ıssızlıkta sürüp gitti: Bir an eli kaydı, ansızın cam gibi kırıldım ve külotumun içinde titredim; ellerimle kalçalarını kavrayıp Madam Edwarda’yı hissettim; aynı anda o da kıvranıyordu: Daha da büyümüş, dönmüş gözlerinde dehşet, boğazında uzayıp giden boğuluyormuş gibi bir duygu.

Aşagılanmak istediğimi ya da daha çok, mutlaka öyle olması gerektiğini anımsadım. Seslerin, ışıkların, dumanın kargaşasında gülüşmeler duyar gibi oldum. Ama artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Edwarda'yı kollarımın arasında sıkıştırdım, gülümsedi: Bir anda, buz kesmiş halde, içimde yeni bir şok hissettim, sanki tepeden üstüme bir sessizlik çöküp beni dondurmuştu. Ne gövdesi ne başı olan, yalnızca süzülen kanatlardan ibaret melekler gibi yükselmişim, aslında çok daha basitti: Mutsuz oldum ve kendimi insanın TANRI'nın huzurunda hissettiği gibi terk edilmiş hissettim; bu daha beter ve sarhoşluktan daha çılgıncaydı. Ve üstüme çöken bu yüceliğin Edwarda ile tatmayı düşündüğüm zevkleri ben-den çaldığını düşünerek hüzünlendim.

Saçmaladığımı fark ettim: Edwarda ile iki laf etmemiştik. Bir an büyük bir rahatsızlık duydum. Durumum hakkında bir şey söyleyemezdim: Gece uğultu ve ışıklar içinde üstüme çöküyordu! Masayı altüst edip her şeyi devirmek istedim: Masa sağlamlaştırılmış, yere sabitlenmişti. İnsanın başına bundan daha komik bir şey gelemez: Her şey yok olmuştu, salon ve Madam Edwarda. Yalnızca gece...

Beni o sersemlemiş halden bir ses, fazla insani bir ses çekip çıkardı. Madam Edwarda'nın incecik vücudu gibi sesi de müstehcendi:

“Benim paçavrayı görmek ister misin?”

İki elimle masaya dayanıp ona döndüm. Oturmuş, bir bacağına ayırıp yukarı kaldırmıştı; yarığı daha da iyi açmak için iki eliyle derisini germeye çalışıyordu. Edwarda'nın “paçavra”sı öylece bana bakıyordu, çok kıllı ve pembe, iğrenç bir ahtapot gibi canlıydı. Usulca mırıldandım:

“Neden yapıyorsun bunu?”

“Görüyorsun, dedi, “ben TANRI'yım...”

“Deliyim ben...”

“Hayır, hayır, bakmalısın: Bak!”

Boğuk sesi yumuşayıp neredeyse çocuksu bir hal aldı ve bıkkın, yüzünde sonsuz bir kendini koyuvermişlik gülümsemesiyle fısıldadı: “Öyle zevk aldım ki!”

O kışkırtıcı pozisyonunu korumayı da sürdürdü. Buyurdu:

“Öp!”

“Ama... başkalarının önünde...” diyerek karşı çıktım.

“Elbette!”

Titredim: Kımıldamadan ona baktım, öyle tatlı gülümsedi ki titredim. Sonunda diz çöktüm,

sendeledim ve dudaklarımı açık yaranın üstüne yerleştirdim. Çıplak uyluğu kulağımı okşadı: Bir çalkantı duymuşum gibi geldi, aynı sesi kulağınızı büyük deniz kabuklarına dayadığınızda da duyarsınız. Genelevin saçmalığı ve çevremi kuşatan hengamede Edwarda ile rüzgârlı gecede bir deniz kenarında kaybolmuşuz gibi tuhaf şekilde (boğuluyor gibi olmuş, kızarmıştım, terliyordum) kalakaldım.

Düzgün giyimli, iriyarı ve güzel bir kadından gelen başka bir ses duydum:

“Çocuklarım, dedi erkeksi ses, “artık gitmelisiniz.”

Genelev maması paramı aldı, kalktım, o rahat çıplaklığıyla salondan geçen Edwarda’yı izledim. Ama kızlar ve müşterilerle dolup taşan masaların ortasından böylesine sıradan bir geçiş, kendisiyle sevişecek adamı peşinden sürükleyerek “çıkan hanımefendi”nin bu bayağı alışkanlığı o an benim için görkemli bir tören gibiydi adeta: Madam Edwarda’nın mozaik döşemeye temas eden topukları, uzun, müstehcen bedeninin belini kıra kıra yürümesi, o beyaz tenden içime çektiğim, doyuma ulaşan acı kadın kokusu... Madam Edwarda önümde bulutlarda ilerliyordu. Salonun bu mutluluk, adımların bu ölçülü ağırlığı

karşısındaki çalkantılı kayıtsızlığı krallara yaraşır bir kutsama, bir çiçek bayramı gibiydi: Ölümün bizzat kendisi de bayram yapıyordu, çünkü genelledeki çıplaklık kasap bıçağını akla getirir.

.....duvarları, dahası tavanı bile kaplayan aynalar hayvani çiftleşme görüntüsünü çoğaltıyordu: Yorgun yüreklerimiz en ufak harekette boşluğa açılıyor, yansımalarımızın sonsuzluğu o boşlukta bizi yok ediyordu.

Zevk sonunda bizi yatağa yıktı. Ayağa kalkınca uzun uzun baktık. Madam Edwarda beni büyülemişti, ondan daha güzel ve daha çıplak bir kız görmemiştim şimdiye kadar. Gözlerini benden ayırmadan bir çekmecedan bir çift beyaz ipek çorap aldı: Yatağa oturup giydi çorapları. Çıplaklık coşkusu bütün benliğini sarmıştı: Bacaklarını yeniden ayırdı ve açıldı; bedenlerimizin acı çıplaklığıyla ikimiz de aynı yürek yorgunluğuna sürüklenmiştik. Beyaz bir bolero geçirdi sırtına, çıplaklığını bir dominonun* altında gizledi: Dominonun başlığı başını örtüyor, püsküllü ve

* Balolarda giyilen kukuletalı bir giysi. (ç.n.)

dantelli maskesi yüzünü saklıyordu. Nitekim giyindikten sonra benden uzaklaşıp şöyle dedi:

“Çıkalım!”

“Ama... Sen çıkabilir misin ki?” diye sordum.

“Çabuk ol, kuşum, çıplak çıkamazsın,” diye karşılık verdi neşeyle.

Giysilerimi uzatıp giyinmeme yardımcı oldu, ama bunu yaparken cilveleri ara sıra teninden tenime sinsice bir alışverişi elden bırakmıyordu. Dar bir merdiven indik, orada bir hizmetçiye rastladık. Sokağın ani karanlığında Edwarda’yı siyahlar içinde kaçır gibi görmek beni şaşırttı. Benden kurtulmak için sabırsızlanıyordu: Yüzünü gizleyen dantelli maske ona hayvani bir hava katmıştı. Hava soğuk değildi, ama titriyordum. Yabancı Edwarda, başımızın üstünde yıldızlı, açık ve çılgın bir gökyüzü: Yalpalar gibi oldum ama yürümeyi sürdürdüm.

Gecenin bu saatinde sokak ıssızdı. Edwarda birden huysuzlanıp tek kelime etmeden yalnız başına koşmaya başladı. Saint-Denis kapısı önündeydi: Durdu. Ben kımıldamamıştım: Edwarda da benim gibi kımıldamadan kapının altında, kemerin ortasında bekliyordu. Kapkaraydı, basitti, boşluk gibi kaygı vericiydi: Gülmediğini ve hatta, onun, kesinlikle, şimdi kendisini örten giysinin altında olmadığını fark ettim. O zaman –sarhoşluğum tümüyle geçmişti– yalan söylemediğini, Onun TANRI olduğunu anladım. Varlığı bir taşın anlaşılmaz basitliğindeydi: Kentin orta yerinde kendimi gece dağda, cansız yalnızlıkların ortasında hissettim.

Ondan kurtulduğumu düşündüm – o kara taşın önünde yalnızdım. Önümde dünyanın en ıssız şeyini keşfetmiş, titriyordum. İçinde bulun-

duğum durumun gülünç iğrençliği hiçbir şekilde gözümünden kaçmıyordu: onun o anki görünüşü, beni donduran az önceki halim... Değişim kayar gibi gerçekleşmişti. Yas Madam Edwarda'da –acı-sız ve gözyaşı akıtmadan– boş bir sessizliğe yol açmıştı. Bununla birlikte bilmek istedim: O an öylesine çıplak olan ve bana az önce neşeyle “kuşum” diye seslenen bu kadın... Karşıya geçtim, kaygım dur diyordu, ama yürüdüm.

Sessizce, kayar gibi soldaki sütuna yöneldi. O anıtsal kapının çok yakınındaydım: Taş kemerin altına girdiğimde domino sessizce yok oldu. Soluğumu tutup dinledim: Bu kadar iyi anladığıma şaşıtm: Var gücüyle koşacağını, kapıya doğru atılacağını, durduğunda da bir tür yokluk içinde, uzakta, olası gülüşmelerin ötesinde asılı kalacağını bilmişim. Artık görmüyordum onu; tonozlardan ölüm karanlığı çöküyordu. Hiç şüpheyeye düşmeksizin “can çekişme” zamanının geldiğini “biliyordum.” Acı çekmeye, daha ileriye gitmeye, düşmek pahasına bile olsa, “boşluğa” doğru ilerlemeye razı oluyor, büyük bir istek duyuyordum. Gizini öğrenme sabırsızlığıyla ölümün onu ele geçirdiğinden bir an kuşku duymadan biliyor, bilmek istiyordum.

Tonozun altında inlerken dehşet içinde gülüyordum:

“Bu kemerin hiçliğini aşacak olan tek erkek benim!”

Kaçabileceğini, sonsuza dek yok olabileceğini düşünerek titriyordum. Bunu kabul ederek titriyor, ama bu olasılık gözümün önüne gelince deliye dönüyordum: Koşup sütunun çevresini dolaştım. O hızla sağdaki sütunun çevresinde de bir tur attım: Edwarda yok olmuştu, inanamıyordum. Bitkin, kapının önünde duruyordum, tam umutsuzluğa kapılacakken bulvarın öteki yanında, karanlıkta kaybolan devinimsiz dominoyu fark ettim: Edwarda neredeyse dalgın bir halde, bir restoranın verandası önünde hâlâ ayakta duruyordu. Ona doğru yaklaştım: Çıldırılmış gibiydi, belli ki başka bir dünyadan gelmişti ve sokaklarda dolaşan hayalet değil de geç vakit bastırılmış bir sisti sanki. Restoranın önündeki bir masaya çarpıncaya kadar önümde usulca geriledi.

Sanki onu uyandırmışım gibi, ölgün bir sesle sordu:

“Neredeyim?”

Umutsuz, üstümüzdeki bomboş gökyüzünü gösterdim ona. Baktı: Maskesinin ardında, yıl-

dız tarlalarında kaybolmuş dalgın gözlerle bir an öylece kaldı. Ona destek oldum: Önü kapalı dominoyu iki eliyle sıkı sıkı tutuyordu. Çırpınarak kıvranmaya başladı. Acı çekiyordu, ağlıyor sandım, ama sanki dünya ve içindeki sıkıntı onu boğuyor, hıçkıra hıçkıra ağlamasını engelliyordu. Anlaşılmaz bir tiksintiyle beni iterek uzaklaştı: Ansızın çıldırdı, koştu, birden durdu, domino-nun kumaşını kaldırdı, kışını sallayıp poz vererek kaba etini gösterdi, sonra geri gelip üstüme atladı. Bir vahşilik rüzgârı onu havalandırıyor. Büyük bir öfkeyle vurdu, delice kavga eder gibi yumruklarını sıkıp vurdu yüzüme. Sendeleyip düştüm, koşarak kaçtı.

Tam olarak kalkmamışken, dizlerimin üstünde-
yken geri geldi. Kısılk, akıl almaz bir sesle bağır-
ıp çağırmaya başladı, gökyüzüne doğru haykırı-
yor, kolları dehşetle havayı dövüyordu:

“Boğuluyorum,” diye haykırdı, “ama sen, beş para etmez herif, UMURUMDA DEĞİLSİN!..”

Sonunda sesi kısılıp bir tür hırıltıya dönüştü, boğacak gibi ellerini uzattı, olduğu yere yığıldı.

Boğuluyormuşçasına, ikiye bölünmüş solucan gibi kasılıp kıvrılmaya başladı. Üstüne eğildim, dişleriyle parçalayıp yutmak üzere olduğu maskeyi dantelinden çekmek zorunda kaldım. Ne yaptığını bilmez hareketleri yüzünden önündeki kıl yumağına kadar her yeri çıplak kalmıştı: Çıplaklığı şimdi hem anlamsız, hem de aşırı anlamlıydı; ölü kadın giysisi böyle olurdu. En tuhafı –hem de en kaygı verici olanı– Madam Edwarda’nın gömüldüğü sessizlikti: Acısı artık onunla iletişim kurmayı imkânsız kılıyordu ve bu imkânsızlığa – bu en az boş gökyüzü kadar ıssız ve düşmanca yürek karanlılığına daldım. Vücudunun balık gibi sıçraması, berbat hale gelmiş yüzünden yansıyan iğrenç kudurganlık içimdeki hayatiyeti yakıp kavuruyor, tiksinti boyutunda paramparça ediyordu.

(Açıklıyorum: Madam Edwarda TANRI’dır sözümde ironiye pay bırakmak boşuna olur. Ama TANRI ister genelev orospusu ister çılgın bir kadın olsun, bunun pek de bir anlamı yoktu. Gerktiğinde hüznümle alay edilmesi beni mutlu eder: Beni yalnızca, yüreği kimsenin asla iyileştirmek istemediği iflah olmaz bir yarayla kaplı olanlar anlar... Ve yaralı hangi insan başka bir yara yüzünden “ölmeyi” kabul eder ki?)

O gece Edwarda'nın önünde diz çöktüğümde edindiğim onulmaz farkındalık en az yazmaya oturduğum şu an kadar belirgin ve soğuktu. Acısı içimde bir ok kadar gerçektir: Okun yüreğe ölümle aynı anda saplandığı bilinir; hiçlik beklentisiyle, varlığı içimde sürüp gidenin anlamı yaşamımdaki safranın anlamına dek boşuna oyalanıp duruyor. Böyle kara bir sessizlik karşısında umutsuzluğumda ani bir sıçrama oldu; Edwarda'nın kasılmaları beni benden koparıp alıyor, karanlık bir başka dünyaya atıyordu, acımadan, hükümlüyü cellada teslim eder gibi.

İşkenceye mahkûm edilen kişi sonu gelmez bekleyişin ardından güpegündüz, tam da o korkunç şeyin gerçekleşeceği yere gelip hazırlıkları gördüğünde yüreği yerinden çıkacak gibi

olur: Daralmış ufkunda her nesne, her yüz ağır bir anlam kazanır ve kurtulma zamanının artık geride kaldığı mengeneyi sıkıştırmaya yardım eder. Madam Edwarda'yı yerde kıvrandır gördüğümde benzer bir içe kapanma haline girdim, ama beni hapseden içimde gerçekleşen değişim değildi: Edwarda'nın mutsuzluğuyla yüzleştığım ufuk akıp gidiyordu, tıpkı bir kaygı nesnesi gibi; yüreği parçalanmış, altüst olmuş, kötüleşip kendimden nefret etmiş halde güçlü bir devinim hissediyordum içimde. Beni mahveden baş döndürücü kayış bir kayıtsızlık alanı açmıştı; kaygı, arzu yoktu artık: Coşkunun böylesine duyarsızlaştıran esrikliğinin temelinde durmanın mutlak imkânsızlığı vardı.

(Burada soyunmam, sözcüklerle oynamam, tümcelerin yavaşlığını izlemem gerekecekse eğer bu düş kırıklığı yaratacak bir şey olur. Söylediklerimi, giysileri ve şekli atıp çıplaklığa indirgemeyecekse birileri, boşuna yazıyorum demektir. [Hem şunu da çoktandır biliyorum ki çabam boşuna: Gözümü alan –ve beni sersemleten– şimşek kuşkusuz yalnızca gözlerimi kör edecek.] Ama Madam Edwarda düşsel bir hayalet değil, teri mendilimi sırlıslam etti: Onun beni yönlendirip getirdiği bu noktada ben de yönlendireyim

isterdim. Bu kitabın bir gizi var, o gizi açığa vurmamalıyım: Tüm sözcüklerden daha uzakta o.)

Sonunda kriz yatıştı. Çırpınışları kısa bir süre daha devam etse de Edwarda artık o kadar taşkın bir öfke içinde değildi: Soluğu düzeldi, yüz çizgileri gevşeyip iğrençlikten kurtuldu. Derken bitkin, yola, onun yanına uzandım. Giysimle üstünü örttüm. Ağır değildi, taşımaya karar verdim: Bulvardaki taksi durağı yakındı. Kollarımın arasında kımıldamadan öylece kaldı. Yol uzun sürdü, üç kez durmak zorunda kaldım; ama Edwarda yaşama döndü ve oraya vardığımızda doğrulmak istedi: Bir adım atıp sendeledi. Tuttum, o halde arabaya bindi.

Güçlkle konuştu:

henüz değil... beklesin...” dedi.

Şoföre arabayı çalıştırmamasını söyledim; yorgunluktan kendimden geçmiş halde ben de bindim ve kendimi Edwarda’nın yanına atıverdim.

Uzun süre sessiz kaldık, Madam Edwarda, şoför ve ben; yerimizden kıpırdamadan, sanki araba hareket halindeymiş gibi.

Sonunda Edwarda konuştu:

“Les Halles’e gitsin!”

Şoföre yola çıkmasını söyledim, hareket ettik.

Adam bizi karanlık sokaklardan götürdü. Edwarda dingin, ağır ağır dominosunun bağlarını çözdü, domino aşağı kayd; artık maske de yoktu yüzünde; bolerosunu çıkardı, kısık sesle kendi kendine konuştu:

“Bir hayvan gibi çıplağım.

Cama vurup arabayı durdurdu, indi. Şoföre dokunacak kadar yaklaşıp ona şöyle dedi:

“Görüyorsun... çıplağım... gel.”

Şoför kıpırdamadan bu hayvana baktı: Edwarda biraz uzaklaşıp bir bacağını yukarı kaldırmıştı, adamın yarığını görmesini istiyordu. Adam da tek kelime etmeden, telaşsız, arabadan indi. Güçlü ve kaba biriydi. Edwarda ona sarıldı, ağzına yapışıp bir elini külotuna daldırdı. Şoförün pantolonunu bacakları boyunca aşağı indirdi.

“Arabaya gel,” dedi.

Şoför gelip yanıma oturdu. Peşinden gelen Edwarda şehvetle üstüne çıkıp adamı eliyle içine soktu. Hiç kıpırdamadan bakıyordum; ağır ve sinsice birtakım hareketler yapmaya başladı; bunlardan büyük zevk aldığı açıkça görülüyordu. Adam da karşılık veriyor, tüm bedeniyle işe hoyratça katılıyordu: Bu iki çıplak varlığın açıkça sergiledikleri bir yakınlıkla sevişmesi yavaş yavaş içinde sevgiye yer olmayan bir aşırılığa vardı. Şo-

för soluk soluğa, sırtüstü devrilmişti. Arabanın içindeki tavan lambasını yaktım. Edwarda başı arkada, ata biner gibi şoförün üstünde dimdikti, saçları arkaya doğru sarkmıştı. Ensesini alttan kavrayınca gözlerinin akını gördüm. Abandığı elinin üstünde gerildi, gerilme hırıltısını artırdı. Gözleri düzeldi, hatta bir an yatışmış gibi göründü. Beni gördü: Bakışından o an imkânsızdan dönüp geldiğini anladım ve derinlerde baş döndürücü bir değişmezlik gördüm. Kaynağında onu sırlıslam eden kabarma gözyaşlarıyla taşıtı: Gözyaşları sel gibi akmaya başladı. Aşk ölmüştü bu gözlerde, bir şafak soğuğu yayıyorlardı, içinde ölümü okuduğum bir saydamlıktaydılar. Ve her şey o hülyalı bakışlarda düğümlemişti: Çıplak bedenler, teni yaran parmaklar, kaygım ve dudaklardaki salyanın anısı, bu körü körüne ölüme kayışa katılmayan hiçbir şey yoktu.

Edwarda'nın yürek sızlatarak içine akan zevki –kaynak suyu çeşmesi– alışılmamış biçimde uzuyordu: Şehvet seli varlığını daha bir güzel göstermeyi, çıplaklığını daha çıplak, utanmazlığını daha edepsiz kılmayı sürdürüyordu. Bedeni, yüzü esrimiş, sözle anlatılamaz bir cıvıldaşmaya kendini bırakmışken o bu tatlılığıyla hafifçe gülümsedi: Duyarsızlığımın derinliklerindeki beni gördü;

hüznümün derinlerinde onun neşe selinin coştuğunu hissettim. Kaygım arzulamış olabileceğim zevke karşı çıkıyordu: Edwarda'nın acılı zevki bende çok yorucu bir mucize duygusu uyandırdı. Üzüntüm ve coşkum yetersiz gibi geldi bana, ama sahip olduğum ve soğuk bir sessizliğin dibinde “yüreğim” diye adlandırdığım yüceliğin esrimesine yanıt veren içimin eşsiz yücelikleriydi bunlar.

Son bir titreme sardı Edwarda'yı yavaş yavaş, sonra hâlâ ateş püsküren bedeni gevşedi: Şoför sevişme sonrasında taksinin arka tarafında uzanmıştı. Edwarda'yı ensesinin altından kavramayı sürdürüyordum: Düğüm çözöldü, uzanmasına yardım ettim, terini sildim. Donuk gözlerle bakarak kendini bırakmıştı. Işığı söndürmüştüm: Çocuk gibi uyur uyanıktı. Aynı uyku bizi ağırlaştırdı, Edwarda'yı, şoförü ve beni.

(Devam etmek mi? İsterdim ama şimdi umurunda değil. Yararı yok çünkü. Yazarken canımı sıkan şeyi söylüyorum: Her şey anlamsız mı acaba? Yoksa her şeyin bir anlamı mı var? Bunu düşünmek beni hasta ediyor. Sabahları uyanıyorum – milyonlarca insan gibi; kız çocukları, erkek çocukları, bebekler, yaşlılar; hiçbir zaman dağılmamış uykular... Ben ve bu milyonlar, bizim uyanmamızın bir anlamı var mı? Gizli bir anla-

mı? Elbette gizli! Ama hiçbir şeyin anlamı yoksa çabam boşuna: Kurnazlıklardan yararlanıp geri-leyeceğim. Kendimi koyuverip anlamsızlığa terk edeceğim: Bana işkence eden, beni öldüren cellat bu benim için; en ufak umut ışığı yok. Ama ya bir anlam varsa? Bugün bunu bilmiyorum. Yarın mı? Ne bileyim? “Benim” işkencem olmayan bir anlam düşünemiyorum, bakın bunu iyi biliyorum. Ve şimdilik: Anlamsızlık! Bay Anlamsızlık yazıyor, deli olduğunu anlıyor: Korkunç. Ama bu anlamsızlık –ansızın “ciddi”leştiği için– o delilik “anlam”ın ta kendisi mi? (hayır, Hegel’in bir deli kadının “kutsanması” ile ilgisi yok...) Yaşamım ancak anlamsız olması koşuluyla bir anlam taşır; deli olayım: Anlayabilen anlasın, ölen anlasın... böylece, varlık işte burada, nedenini bilmeden, soğuktan titreyerek... sonsuz büyüklük, gece onu kuşatıyor ve kesinlikle bile bile orada bulunuyor... “bilmemek” için. Ya TANRI? O konuda ne diyorsunuz Rahat ve Güzel Konuşan baylar, İnançlı baylar? – Tanrı biliyor mu bari? TANRI “bilseydi” domuz olurdu.* Tanrım (kederle “yüreğime” sesleniyorum) kurtarın beni, kör et onları! Öyküye devam edecek miyim?)

* “Tanrı ‘bilseydi’ domuz olurdu” dedim. Düşünceyi bütünüyle kavrayacak kişi (onun o zaman iyi temizlenmemiş, “saçı başı dağınık” biri olduğunu varsayıyorum) yani, iyi de insani bir yanı olur mu ki onun? ötede, her şeyin ötesinde... daha uzakta, daha daha uzakta... KENDİSİ BİLE bir boşluğun üstünde esirmiş halde... Ya şimdi? TITRIYORUM.

Bitirdim.

Bizi kısa süre taksinin içine hapseden uykudan hasta gibi ilk uyanan ben oldum... Geriye kalansa ironi, uzun ölüm bekleyişi...

1

2

Paris'in çıplak, rutubetli, ıssız
sokaklarında şehvetin, dehşetin,
arzulu ve meraklı bir bedenini izini
nefes nefese sürebilmek; herkes
kendi Tanrı'sının peşindeyken
Madam Edwarda'yı bulabilmek...

Zifiri karanlık Edwarda'nın siyah
kadifeden pelerini yutarken,
Georges Bataille kâh sendeleyerek
kâh tökezleyerek dikenli tellerle
çevrili sınırlarda yaraları kanatıyor.

ISBN: 978-605-772-823-9

9 786057 728739

16 TL (KDV'den muaftır.)

🐦 selyayincilik f selyayin 📷 selyayincilik

www.selyayincilik.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>